

WIJ WILLEM ALEXANDER,  
BIJ DE GRATIE GODS,  
KONING DER NEDERLANDEN,  
PRINS VAN ORANJE-NASSAU,  
ENZ. ENZ. ENZ.

**Besluit van ... [concept d.d. 30 september 2016]  
tot wijziging van het Besluit bekwaamheidseisen onderwijspersoneel en het  
Besluit bekwaamheidseisen onderwijspersoneel BES in verband met een  
tijdelijke afwijking van de bekwaamheidseisen voor leraren in de profielvakken  
en beroepsgerichte keuzevakken in het vmbo**

Op de voordracht van de Staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, van xx xxxx 20xx, nr. WJZ/xxx (7518), directie Wetgeving en Juridische Zaken, gedaan in overeenstemming met de Staatssecretaris van Economische Zaken;

Gelet op artikel 33, achtste lid, van de Wet op het voortgezet onderwijs en artikel 80, twaalfde lid, van de Wet voortgezet onderwijs BES;

De Afdeling advisering van de Raad van State gehoord (advies van xxx, nr. xxx);

Gezien het nader rapport van de Staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap van xx xxxxxx 20xx, nr. WJZ/xxx (7518), directie Wetgeving en Juridische Zaken, uitgebracht in overeenstemming met de Staatssecretaris van Economische Zaken;

Hebben goedgevonden en verstaan:

**Artikel I. Wijziging Besluit bekwaamheidseisen onderwijspersoneel**

In het Besluit bekwaamheidseisen onderwijspersoneel wordt na artikel 3.1 een artikel ingevoegd, luidende:

**Artikel 3.2. Tijdelijke afwijking bekwaamheidseisen leraren beroepsgerichte vakken vmbo**

1. Voor de toepassing van dit artikel wordt verstaan onder:  
*afdelingsvak, intrasectoraal programma of intersectoraal programma*: een afdelingsvak, intrasectoraal programma of intersectoraal programma als bedoeld in artikel 10b, zevende lid, onderdeel a, of 10d, zevende lid, onderdeel b, van de Wet op het voortgezet onderwijs, zoals die wet luidde op 31 juli 2016;  
*beroepsgericht vak*: een profielvak als bedoeld in artikel 10b, zesde lid, aanhef, of 10d, zesde lid, aanhef, van de Wet op het voortgezet onderwijs, of een beroepsgericht keuzevak als bedoeld in artikel 10b, zevende lid, onderdeel a, of 10d, zevende lid, onderdeel b, van die wet, behorende tot een profiel als bedoeld in artikel 10b, derde lid, of 10d, derde lid, van die wet.

2. Ten aanzien van een leraar die in vaste dienst verbonden is aan een school voor voorbereidend beroepsonderwijs en aan die school een beroepsgericht vak verzorgt, maar niet in het bezit is van een getuigschrift, afgegeven krachtens de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek, waaruit blijkt dat hij ten aanzien van het onderwijs in dat vak voldoet aan de bekwaamheidseisen die zijn vastgesteld in hoofdstuk 2 van dit besluit, is artikel 33, eerste lid, onderdeel b, van de Wet op het voortgezet onderwijs tot en met 31 juli 2021 niet van toepassing indien de leraar al voor 1 augustus 2016 aan een school belast was met werkzaamheden als leraar in een afdelingsvak, intrasectoraal programma of intersectoraal programma dat verwant is aan het door de leraar verzorgde beroepsgerichte vak.
3. Een beroepsgericht vak en een afdelingsvak, intrasectoraal programma of intersectoraal programma zijn aan elkaar verwant indien het profiel waartoe dat beroepsgerichte vak behoort in de ministeriële regeling bedoeld in artikel 118bb van de Wet op het voortgezet onderwijs genoemd is bij het betreffende afdelingsvak, intrasectoraal programma of intersectoraal programma.
4. Dit artikel vervalt met ingang van 1 augustus 2022.

## **Artikel II. Wijziging Besluit bekwaamheidseisen onderwijspersoneel BES**

In het Besluit bekwaamheidseisen onderwijspersoneel BES wordt na artikel 3.1 een artikel ingevoegd, luidende:

### **Artikel 3.2. Tijdelijke afwijking bekwaamheidseisen leraren beroepsgerichte vakken vmbo**

1. Voor de toepassing van dit artikel wordt verstaan onder:  
*afdelingsvak, intrasectoraal programma of intersectoraal programma*: een afdelingsvak, intrasectoraal programma of intersectoraal programma als bedoeld in artikel 18, zevende lid, onderdeel a, of 29, zevende lid, onderdeel b, van de Wet voortgezet onderwijs BES, zoals die wet luidde op 31 juli 2016;  
*beroepsgericht vak*: een profielvak als bedoeld in artikel 18, zesde lid, aanhef, of 29, zesde lid, aanhef, van de Wet voortgezet onderwijs BES, of een beroepsgericht keuzevak als bedoeld in artikel 18, zevende lid, onderdeel a, of 29, zevende lid, onderdeel b, van die wet, behorende tot een profiel als bedoeld in artikel 18, derde lid, of 29, derde lid, van die wet.
2. Ten aanzien van een leraar die in vaste dienst verbonden is aan een school voor voorbereidend beroepsonderwijs en aan die school een beroepsgericht vak verzorgt, maar niet in het bezit is van een getuigschrift, afgegeven krachtens de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek, waaruit blijkt dat hij ten aanzien van het onderwijs in dat vak voldoet aan de bekwaamheidseisen die zijn vastgesteld in hoofdstuk 2 van dit besluit, is artikel 80, eerste lid, onderdeel b, van de Wet voortgezet onderwijs BES tot en met 31 juli 2021 niet van toepassing indien de leraar al voor 1 augustus 2016 aan die school belast was met werkzaamheden als leraar in een afdelingsvak, intrasectoraal programma of intersectoraal programma dat verwant is aan het door de leraar verzorgde beroepsgerichte vak.
3. Een beroepsgericht vak en een afdelingsvak, intrasectoraal programma of intersectoraal programma zijn aan elkaar verwant indien het profiel waartoe dat beroepsgerichte vak behoort in de ministeriële regeling bedoeld in artikel 214e van de Wet voortgezet onderwijs BES genoemd is bij het betreffende afdelingsvak, intrasectoraal programma of intersectoraal programma.
4. Dit artikel vervalt met ingang van 1 augustus 2022.

### **Artikel III. Inwerkingtreding**

Dit besluit treedt in werking met ingang van de dag na de datum van uitgifte van het Staatsblad waarin het wordt geplaatst en werkt terug tot en met 1 augustus 2016.

Lasten en bevelen dat dit besluit met de daarbij behorende nota van toelichting in het Staatsblad zal worden geplaatst.

De Staatssecretaris van Onderwijs,  
Cultuur en Wetenschap,

## **Nota van toelichting**

Deze toelichting wordt gegeven in overeenstemming met de Staatssecretaris van Economische Zaken.

### **I. Algemeen**

#### **1. Inleiding**

De Wet op het voortgezet onderwijs (WVO) schrijft voor dat leraren bevoegd moeten zijn om les te geven in het voortgezet onderwijs. De Staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap heeft begin 2016 een plan van aanpak bekendgemaakt om ervoor te zorgen dat ook daadwerkelijk elke leraar bevoegd voor de klas kan staan.<sup>1</sup> De uitvoering van dit plan van aanpak is echter gecompliceerd voor leraren in beroepsgerichte vakken in het voorbereidend middelbaar beroepsonderwijs (vmbo). Met ingang van 1 augustus 2016 zijn in het vmbo namelijk nieuwe profielen ingevoerd.<sup>2</sup> De nieuwe profielen bevatten beroepsgerichte vakken die afwijken van de oude. Leraren moeten zich nieuwe kennis en vaardigheden eigen maken om die vakken bevoegd te geven. Daarvoor moeten zij zich – meer dan gebruikelijk – (bij)scholen. Om hen hiervoor de nodige tijd te gunnen, heeft de staatssecretaris in zijn brief aan de Tweede Kamer over de professionalisering van leraren in de nieuwe profielen in het vmbo een overgangperiode voor deze groep leraren aangekondigd.<sup>3</sup> Die overgangperiode wordt in deze wijziging van het Besluit bekwaamheidseisen onderwijspersoneel vastgelegd.

#### **2. Doel en inhoud van het besluit**

Met de invoering van beroepsgerichte profielen in het vmbo zijn de 35 vroegere afdelingsvakken, intrasectorale programma's en intersectorale programma's omgevormd tot 10 beroepsgerichte profielen. Dit betekent een inhoudelijke verbreding van de opleidingsroutes. Daarnaast zijn de onderwijsprogramma's inhoudelijk veranderd. De nieuwe profielvakken zijn vaak beperkt vergelijkbaar met de oude afdelingsvakken. Dit betekent voor de meeste leraren dat bijscholing nodig is om bekwaam te zijn voor het lesgeven in het nieuwe profielvak. Ook is voor een deel van de leraren bijscholing nodig om bevoegd voor de klas te kunnen staan. Wat er voor een individuele leraar precies aan scholing nodig is, hangt af van de bevoegdheid die hij heeft en de werkzaamheden die hij gaat verrichten.

In de praktijk staat een deel van de leraren in de nieuwe beroepsgerichte vakken nog onbevoegd voor de klas. Zij hebben nog geen gelegenheid gehad zich bij te scholen naar een passende bevoegdheid. Dit besluit beoogt hen voldoende tijd te geven om (bij)scholing te volgen en zo een bevoegdheid te halen voor het profielvak waarin zij lesgeven. Door de leraren daar enkele jaren de tijd voor te geven, hoeven scholen hier zo min mogelijk hinder van te ondervinden. Er moet immers ook gewoon les worden gegeven. De bijscholing voor de betreffende leraren, valt buiten het bereik van dit besluit.

Met dit wijzigingsbesluit wordt geregeld dat beroepsgerichte leraren met een vaste aanstelling tot augustus 2021 de tijd krijgen om een passende bevoegdheid te halen.

---

<sup>1</sup> *Kamerstukken II* 2015/16, 31 289, nr. 286.

<sup>2</sup> Zie de Wet van 10 februari 2016 houdende wijziging van de Wet op het voortgezet onderwijs, de Wet voortgezet onderwijs BES en enkele aanverwante wetten in verband met het invoeren van profielen in het voorbereidend beroepsonderwijs en het middelbaar algemeen voortgezet onderwijs, alsmede de actualisatie en flexibilisering van het beroepsgerichte deel van de examenprogramma's in het voorbereidend beroepsonderwijs (*Stb.* 2016, 88) en het Besluit van 22 april 2016 tot wijziging van onder meer het Inrichtingsbesluit WVO en het Eindexamenbesluit VO in verband met de invoering van profielen in het vmbo, alsmede modernisering van de beroepsgerichte examenprogramma's in het voortgezet beroepsonderwijs (*Stb.* 2016, 174).

<sup>3</sup> *Kamerstukken II* 2015/16, 30 079, nr. 63.

Scholen en beroepsgerichte leraren krijgen daarmee de ruimte om de komende jaren stapsgewijs toe te werken naar een passende bevoegdheid voor alle leraren die onderwijs geven in de beroepsgerichte profielen. Vanaf augustus 2021 geldt voor beroepsgerichte leraren, net als voor de andere leraren, dat zij aan de algemene bevoegdheidseisen moeten voldoen.

De overgangsmaatregel beperkt zich tot de leraren die al in vaste dienst zijn. Voor leraren in tijdelijke dienst en voor leraren die nieuw in vaste of tijdelijke dienst komen en nog bevoegd moeten worden voor de profielen, is namelijk in artikel 33, vierde lid, van de WVO bepaald dat zij beperkt onbevoegd les mogen geven. Op grond van dit artikellid mag iemand die benoembaar is voor een vak, twee jaar lang onbevoegd lesgeven, mits hij verklaart zich in te zullen spannen om de betreffende bevoegdheid alsnog te halen. Het bevoegd gezag kan de termijn van twee jaar eenmaal met twee jaar verlengen, indien dat noodzakelijk wordt geacht vanwege de kwaliteit en de voortgang van het onderwijs aan de school.

Conform het cao-akkoord VO 2016-2017 kunnen niet-bevoegde leraren gedurende maximaal vier jaar een tijdelijk contract krijgen. Dat geldt alleen voor tijdelijke contracten die vóór 1 oktober 2017 zijn of worden aangegaan. Voor contracten die na die datum worden aangegaan, geldt op basis van artikel 7:668a van het Burgerlijk Wetboek dat de leraar in vaste dienst treedt als het dienstverband na twee jaar wordt verlengd. Eenmaal in vaste dienst is de overgangsmaatregel ook op deze leraren van toepassing.

### **3. Uitvoeringsgevolgen en handhaafbaarheid**

De vernieuwing van het vmbo is samen met het onderwijsveld vorm gegeven. Met verschillende partners uit het veld (VO-raad, Onderwijscoöperatie, lerarenopleidingen) wordt gesproken over de nieuwe invulling van de bevoegdheden voor de profielen.

Nog onbevoegde leraren hebben tot augustus 2021 verschillende mogelijkheden om bevoegd te worden voor de nieuwe beroepsgerichte profielen, afhankelijk van het profiel waarin zij lesgeven. Op basis van de Regeling conversietabel getuigschriften en vakken VO (de conversietabel) wordt de tweedegraads bevoegdheid van een deel van de leraren rechtstreeks omgezet naar een bevoegdheid voor een nieuw profiel.<sup>4</sup> Dit is van toepassing op leraren in de profielen Bouwen, wonen en interieur, Zorg en welzijn, Economie en ondernemen en Groen. Daarnaast zijn er leraren met een tweedegraads bevoegdheid voor wie een rechtstreekse omzetting niet geldt. Deze leraren moeten scholing volgen om hun huidige bevoegdheid aan te vullen. In de conversietabel staat welke na- en bijscholing zij gevolgd moeten hebben om bevoegd te zijn voor het profiel.

Het Ministerie van OCW subsidieert de na- en bijscholing. Het scholingsaanbod is te vinden op de website [www.bijscholingvmbo.nl](http://www.bijscholingvmbo.nl). De bijscholing richt zich vooral op nieuwe onderwerpen in de profielmodulen. Naast profielspecifieke scholing is er bijscholing rond profieloverstijgende thema's als LOB en schoolexamens. De cursussen worden gecertificeerd door de Onderwijscoöperatie en tellen mee voor het bekwaamheidsonderhoud in het vrijwillige lerarenregister.

### **4. Consequenties voor en afstemming met Caribisch Nederland**

Met dit besluit wordt ook het Besluit bekwaamheidseisen onderwijspersoneel BES aangepast. Feitelijk is het besluit in Caribisch Nederland alleen van toepassing op leraren voorbereidend beroepsonderwijs aan de Scholengemeenschap Bonaire. Dat is namelijk de enige school in Caribisch Nederland die de profielen in het vmbo invoert. De scholen voor voortgezet onderwijs op Saba en Sint Eustatius kennen een Engelstalig onderwijssysteem dat in vele landen in de Caribische regio wordt gebruikt. Op grond van het Tijdelijk besluit Saba Comprehensive School en Gwendoline van Puttenschool BES

---

<sup>4</sup> *Stcrt.* 2016, 22050.

geldt voor die twee scholen een afwijkende inrichting en een afwijkend examensysteem. Daardoor zijn de profielen in het vmbo niet van toepassing en ziet de tijdelijke afwijking van de bekwaamheidseisen op grond van dit besluit ook niet op (de leraren aan) die scholen.

Het besluit raakt niet direct aan de belangen van de bestuurscolleges van de openbare lichamen.

#### **5. Administratieve en financiële lasten**

De overgangsmaatregel in dit besluit bepaalt uitsluitend dat leraren meer tijd krijgen om scholing te volgen. Dit besluit wijzigt niets aan welke scholing een leraar mogelijk moet volgen om aan de bekwaamheidseisen voor een bepaald profielen in het vmbo te voldoen. Dat is vastgelegd in de conversietabel. Het besluit wijzigt ook niets aan de informatie die scholen of leraren aan de overheid moeten verstrekken. Het besluit heeft geen financiële gevolgen of gevolgen voor de administratieve lasten.

#### **6. Internetconsultatie**

Het ontwerp van dit besluit is in oktober 2016 voorgelegd voor een openbare internetconsultatie.

**PM** bespreken reacties en eventuele aanpassing naar aanleiding daarvan.

#### **7. Inwerkingtreding**

Dit besluit treedt direct na publicatie in werking en werkt terug tot en met 1 augustus 2016. Hiermee wordt afgeweken van de vaste verandermomenten en de tweemaandentermijn tussen publicatie en inwerkingtreding. Dit wordt echter niet als bezwaarlijk gezien, aangezien het besluit begunstigend is voor de belanghebbende leraren.

De nieuwe profielen in het vmbo zijn ingevoerd met ingang van schooljaar 2016-2017. Scholen hebben daarbij de keuze gekregen om eventueel een jaar later, met ingang van schooljaar 2017-2018 te starten met de profielen. De meeste vmbo-scholen zijn in schooljaar 2016-2017 gestart met (een deel van) de nieuwe profielen. Om onduidelijkheid weg te nemen over de vraag of de beroepsgerichte leraren aan deze scholen direct vanaf dat moment aan de bekwaamheidseisen voor de nieuwe profielen zouden moeten voldoen, werkt dit besluit terug tot het moment waarop de profielen in het vmbo zijn ingevoerd. Dat betekent dat leraren die vanaf 1 augustus 2016 geen passende bevoegdheid (meer) hebben een beroep kunnen doen op de overgangsmaatregel zoals beschreven in dit besluit.

## **II. Artikelsgewijs**

*Artikelen I (Besluit bekwaamheidseisen onderwijspersoneel) en II (Besluit bekwaamheidseisen onderwijspersoneel BES)*

Met artikel 3.2 wordt ten aanzien van leraren aan scholen voor voorbereidend beroepsonderwijs invulling gegeven aan de grondslag uit artikel 33, achtste lid, van de WVO. Het betreft een overgangsmaatregel voor leraren die al in vaste dienst waren op het moment van inwerkingtreding van de nieuwe voorschriften die voortvloeien uit de invoering van de profielen in het vmbo.

In het Besluit bekwaamheidseisen onderwijspersoneel wordt geregeld dat leraren die ook al voor de invoering van de profielen op het vmbo in een beroepsgericht vak hebben lesgegeven, langer de tijd krijgen om aan de bekwaamheidseisen te gaan voldoen voor het overeenkomstige nieuwe profielvak. Zij hoeven niet direct al aan de bekwaamheidseisen voor de nieuwe vakken te voldoen, maar krijgen daarvoor langer de tijd.

Met het derde lid wordt verwezen naar de Regeling profielen vmbo (*Stcrt.* 2016, 34129). In artikel X van die regeling is bepaald voor welke van de nieuwe profielen scholen recht hebben op bekostiging, afhankelijk van hun onderwijsaanbod voor invoering van de profielen in het vmbo. De omzetting in het onderwijsaanbod, op grond van dat artikel,

geeft ook de verwantschap weer tussen de afdelingsvakken, intrasectorale programma's en intersectorale programma's aan de ene kant en de nieuwe profielen (met de daarbij behorende profielvakken en beroepsgerichte keuzevakken) aan de andere kant. Met dit besluit krijgen leraren langer de tijd om aan de bekwaamheidseisen voor de nieuwe beroepsgerichte vakken te gaan voldoen. Zo kunnen de leraren die voorheen een afdelingsvak, intrasectoraal programma en intersectoraal programma verzorgden, zoveel mogelijk werkzaam blijven op hun eigen school in een van de nieuwe profielen.

Artikel II bevat de overeenkomstige wijziging van het besluit voor Caribisch Nederland.

De Staatssecretaris van Onderwijs,  
Cultuur en Wetenschap,

Sander Dekker